

Postati moramo neodvisni od tuje pameti in licenc

Po dvomesečnem zatišju, ki je sledilo sprejetju Resolucije o uresničevanju družbenega plana v letu 1983, se v teh dneh zopet intenzivneje lotevamo razprav o aktualni gospodarski problematiki. Prvi kazalci uresničevanja planskih nalog so dokaj neugodni: realizirani fizični obseg proizvodnje zaostaja za načrtovanjem. Na področju ekonomskih odnosov s tujino pa prav tako ne dosegamo planskih rezultatov. Cene kljub ostremu družbenemu nadzoru uhajajo z vajeti in če bomo nadaljevali s februarso rastjo tudi v marcu, bomo že konec tega meseca »dosegli« planirano 20-odstotno inflacijo.

Vzrokov in okoliščin, ki so botrovale takemu toku dogajanj v gospodarstvu, je nedvomno veliko. Po nekaterih ocenah sodi mednje tudi manjša družbenopolitična aktivnost na področju gospodarske stabilizacije. Stabilizacija je še pre pogosto zgolj besedna oznaka, s katero poskušamo določenim akcijam dati politično težo, ne pa trajna in prevladujoča značilnost našega obnašanja.

O nalogah socialistične zveze delovnega ljudstva na tem področju in o nekaterih drugih aktualnih gospodarskih vprašanjih smo se pogovarjali s predsednikom odbora za stabilizacijo pri predsedstvu občinske konference socialistične zveze Ljubljana Center Antonom Rousom.

Odbor za stabilizacijo se uveljavlja kot pomembna oblika dela občinske

konference SZDL. Kako ocenjujete njegovo vlogo pri uspešnosti naših stabilizacijskih prizadevanj?

Mislím, da je bilo prav, da smo v vsaki občini organizirali odbore za gospodarsko stabilizacijo kot neko obliko institucionaliziranja teh prizadevanj. Seveda pa uspešnosti naše stabilizacije ne bomo mogli meriti zgolj po številu njihovih sestankov. Naša celotna družbena in politična aktivnost mora biti prežeta s prizadevanji, da umirimo oziroma stabiliziramo gospodarske tokove. Odbori za stabilizacijo lahko nastopajo le kot koordinatorji in spodbujevalci te aktivnosti.

Zmanjšati moramo devizno odvisnost

Kljub temu, da se danes ves svet otapa z večjimi ali manjšimi gospodarskimi težavami, so še vedno pogosta razmišljanja: kako je mogoče, da smo po toliko letih izredno nagle rasti zašli v tako hude težave. Kako odgovoriti na takšna razmišljanja?

Znano je dejstvo, da ni države na svetu, ki bi v tako kratkem času kot Jugoslavija dosegla takšno stopnjo vsestranskega gospodarskega in družbenega razvoja. Ta izredni vzpon iz gospodarske zaostale v srednje razvito državo je nosil v sebi tudi številna protislovja, ki so danes z vso močjo izbila na dan. Med njimi sta za nas trenutno najusodnejša neustrezna gospodarska struktura in prevelika uvozna odvisnost. V prvih linijah bitke za stabilizacijo mora zato biti prizadevanje za čimvečjo neodvisnost od tuje pameti in licenčnih navezav. Znaja imamo zadosti sami, tudi na področjih, kjer smo ga do sedaj uvažali. Sprejeli smo spoznanje, da mora biti naše gospodarstvo na enakopraven način vključeno v mednarodno delitev dela in da razvojno-znanstveni tokovi ne poznajo ne občinskih ne republiških in ne državnih meja. Pa vendarle smo se pre pogosto zapirali vanje, ker je bilo to v danih situacijah in kratkoročni perspektivi ugodnejše. Tako je rasla naša devizna nelikvidnost in danes moramo na to področje zarezati ostreje, da bomo zmanjšali devizno odvisnost od tujih gospodarstev. Mislim, da je to eno izmed glavnih vprašanj sedanjega stabilizacijskega obdobja.

Neutemeljeni dohodki iz uvoza

Vrabci so že čivkali, da smo celo vrsto stvari uvažali po nepotrebnem in da bi bilo marsikaj lahko tudi sad domače pameti. Samo spomnimo se, kako so še v nedavni preteklosti v Ljubljani cveteli najrazličnejši »commerci«, vsa možna zastopstva in cela vrsta največkrat slabo organiziranih zuna-

nje-trgovinskih podjetij. Le-ta so tekmovala med seboj, katero bo imelo več zastopstev tujih firm. Predstavljala so se kot izredno poslovno uspešna in tako razdeljevala često zelo visoke osebne dohodke, ki so temeljili na neutemeljenem dohodku iz uvoznega posredovanja. Marsikdo bo rekel, da je to presplošna ocena, vendar od nje ne odstopam. Seveda pa so imeli tudi nekaj častnih izjem, med katere nedvomno spadata Metalka in Avtocommerce. V slednjem že skoraj 70 odstotkov realizacije predstavlja izvoz naših proizvodov.

Skoraj enako pogosta kot razmišljanja o vzrokih, ki so nas pripeljala v tako ostre gospodarske razmere, so tudi tista o krivcih za nastali položaj. Kaj menite o tem vprašanju?

Odmerjati krivdo na ta ali drugi način, na ta ali drugi segment naše družbe v sedanjí situaciji pomeni razbijati fronto skupnih družbenih prizadevanj, da realiziramo tiste cilje, ki smo jih opredelili z dolgoročnim programom ekonomske stabilizacije. Leto kongresov, leto 1982, je prav na kongresih jasno opredelilo to odgovornost, zlasti kot odgovornost vseh nas za vsakodnevno stabilizacijsko obnašanje.

Odgovornost za odločitve in za uresničevanje sklepov

V čem je po vašem mnenju glavna vloga dolgoročnih programov gospodarske stabilizacije?

Napačno in morda celo usodno bi jih bilo sprejemati kot nekakšen katekizem in si prizadevati jih do potankosti enako ter varno uresničevati v vseh družbenih okoljih. V teh programih so ugotovitve, kako ne smemo naprej, prikazana so osnovna nasprotja, ki jih je povzročil nagli družbeni razvoj, opozarjajo na napake, ki smo jih delali doslej, hkrati pa nakazujejo osnovne smeri stabiliziranja gospodarskih tokov. Pri izpolnjevanju programa stabilizacije moramo vzpostaviti večjo odgovornost in to tako tisto za sprejete odločitve kot tisto za njihovo uresničevanje.

Preveč o delitvi, premalo o ustvarjanju devizne pogače

Na katerem področju se obrača glavna os stabilizacijskih prizadevanj?

To so, ponovno poudarjam, vprašanja ekonomskih odnosov s tujino. Kljub izdelanim stabilizacijskim programom na tem področju moram reči, da še vedno nismo dovolj jasno opredelili, katera je tista strategija in taktika, ki je najbolj v interesu vseh narodov in narodnosti v Jugoslaviji. Enotni smo v spoznanju, naj po kritju najbolj nujnih splošnih družbenih potreb, z devizami razpolaga tisti, ki jih ustvarja. Pa vendarle nam v konkretni zvezi tega načela zaradi zaostrenih problemov v deviznoplačilni bilanci zmanjkuje umirjenosti in treznosti. Z administrativnimi ukrepi zaobhajamo to načelo in destimuliramo združeno

delo v prizadevanjih za čimvečji izvoz. Ta položaj je sedaj, v razmerah, ko je deviz resnično vsepovsod premalo, osnovna karakteristika sistemske devizne urejenosti (ali bolje rečeno neurejenosti). Če združenega dela ne bomo ekonomsko spodbujali za izvoz, bo izvoznikov čedalje manj. Zdi se mi, da smo v zadnjem času čedalje manj strokovni razdeljevalci ustvarjene devizne pogače, hkrati pa vedno bolj neuspešni v mobilizaciji za večji izvoz. Preveč je besed o razdeljevanju deviz, premalo pa strokovnih pristopov k izboljšovanju tistih vzgibov, ki vodijo k večji devizni pogači. Hkrati pa moramo enkrat za vselej dosledno izpeljati načelo, naj se zadolžuje le tisti, ki je kredite tudi sposoben vračati.

Kje je torej v borbi za stabilizacijo današnjih razmer in hitrejši jutrišnji razvoj mesto socialistične zveze delovnega ljudstva in vsakega med nami?

Uspešnost uresničevanja programov gospodarske stabilizacije je odvisna od tega, koliko se bomo držali načela, da mora storiti vsak svoje. Delavec v združenem delu – vse za večjo produktivnost, samoupravne interesne skupnosti, izvršni sveti in skupščine svoje – čim večjo možno razbremenitev gospodarstva na področju porabe in čim učinkovitejše delovanje ključnih družbenih funkcij. Osebnostno menim, da smo v zadnjih letih dopuščali preveliko mero nedelavnosti na vseh ravneh. Vse preveč lahko in nekritično sprejemamo psihologijo apatičnega spremljanja problemov, skomigovanja z rameni, psihologijo vsesplošnega kritiziranja in zlasti kritike dela drugih. Spoprijeti se s lastnimi slabostmi in pomesti pred svojim lastnim pragom je namreč neprimerno težje. Realnost uresničevanja programa gospodarske stabilizacije je po mojem mnenju najtesneje odvisna od naše odločnosti v spoprijemanju z nedelavnostjo, nezainteresiranostjo, z oportunistom ter s politiko čakanja pod geslom »bo že kako«.

A.B.

Razstavi ob Marxovi stoletnici

Pred dnevi smo počastili 100-letnico smrti Karla Marxa, enega najpomembnejših oblikovalcev sodobne misli. Ob tej obletnici so v Jugobanki na Titovi cesti v izlozbah postavili priložnostno razstavo. Na velikih razstavnih panojih so na ogled fotografije, rokopisi in odlomki iz del Karla Marxa. Gotovo zelo koristna in zanimiva razstava, ki si jo je ogledala množica ljudi, ki vsak dan potuje po Titovi cesti.

FOTO: M. PETEK

V Prešernovi dvorani sta Narodna univerzitetna knjižnica in Slovenska akademija znanosti in umetnosti pripravili ob 100-letnici Marxove smrti razstavo Marx pri Slovencih, ki je bila zelo dobro obiskana.

Foto: S. J.

Usklajen program prireditve

Koordinacijski odbor za proslave in prireditve in svet za razvijanje revolucionarnih tradicij sta se sestala 19. marca, da bi se dogovorila za nadaljnje delo. Sprejela sta program proslav in prireditve za tekoče leto. Vanj se poleg slovesnosti v krajevnih skupnostih in v okviru občine vključujejo proslave in prireditve republiškega in zveznega pomena, pri katerih sodeluje tudi naša občina in naše krajevne skupnosti.

Med drugim so se dogovorili, da bo pred dnevom OF 26. aprila slavnostna seja občinske skupščine v veliki dvorani Magistrata. Na seji bodo najbolj zaslužnim občanom tudi podelili srebrna priznanja OF.

vk

KS Nove Poljane

Obračun dela ZBZ NOB Tabor – Tako kot vsako leto, je bila dvorana krajevne skupnosti Tabor zasedena do zadnjega kotička.

Iz poročila predsednika je bilo razvidno, da je organizacija v preteklem letu delovala zelo aktivno. Vse komisije so v celoti izpolnile načrtovane naloge, posamezni člani pa so delovali še na drugih področjih v krajevni skupnosti, organih občine Ljubljana Center, raznih republiških organih in federaciji. Zanimiv je podatek, da od 332 članov organizacije aktivno deluje v raznih organizacijah, hišnih svetih, komisijah in organih krajevne skupnosti več kot 150 članov.

Živahna razprava je pokazala tudi na nekatere pomanjkljivosti, kot na primer na premajhno skrb za posamezne člane organizacije. Marsikaj pozabljamo, da postajajo člani starejši in bolehní in zato še bolj potrebujejo pomoč. Nekateri še danes nimajo rešenega stanovanjskega vprašanja.

B.L.

SKLEPNI DEL DRUGEGA SAMOPRISPEVKA

Od 50 objektov zgrajenih 47

S sredstvi samoprispevka II, ki smo jih v Ljubljani zbirali od januarja 1977 do decembra 1981, smo v našem mestu v teh letih zgradili 20 osnovnih šol ali prižidkov, 19 vrtcev, 5 zdravstvenih domov in štiri domove za starejše občane. Od 50 objektov, kolikor smo jih zapisali v program samoprispevka II, smo jih torej zgradili in pričeli uporabljati 47.

Skupna bruto površina vseh 50 objektov II. samoprispevka znaša 123.341 kvadratnih metrov, v 47 že zgrajenih objektih pa znaša skupna bruto površina 121.252 kvadratnih metrov. Če primerjamo načrtovano površino objektov in kvadrature že zgrajenih, pomeni, da je program uresničen 98,31-odstotno.

Preostali trije vrtci, ki še niso zgrajeni, pomenijo torej 1,69 odstotka celot-

nega programa – merijo namreč (skupaj) 2089 kvadratnih metrov.

Zaradi težav z lokacijami še niso pričeli graditi VVZ Hinko Smrekar za 60 otrok v »zakleti« soseski Stara cerkev v Šiški. Skupščina skupnosti samoprispevka II je dala pobudo, da naj se krajani na referendumu odločijo za drugo lokacijo. Priprave za gradnjo VVZ Trnovo za 80 otrok in VVZ Hrušica za 140 otrok pa potekajo. Realne možnosti so, da prično vse tri objekte graditi še letos.

Ker naj bi po programu vseh 50 objektov samoprispevka II zgradili do konca letošnjega leta, lahko ocenimo uresničevanje z referendumom sprejetega programa samoprispevka II kot zelo uspešno.

(AV)